

Aktivity pre žiakov I. stupňa ZŠ

EKO HRY

MOTIVÁCIA

Žijeme na Zemi a každý z nás cíti za niečo, alebo niekoho zodpovednosť. Cítíme však zodpovednosť aj za Zem? Za to, aké zmeny sa na nej dejú, ako vyzerajú lesy, voda, alebo naše najbližšie okolie? Ved' aj my prispievame k stavu Zemi svojou činnosťou. Alebo nás „to“ nezaujíma, sme ľahostajní, nezodpovední? Porozmýšľajme, či za stav Zemi sme zodpovední aj my alebo nie.

VIDEO recyklovanie

- 1. ročník <https://www.youtube.com/watch?v=ZITEL9mEOio&t=9s>
- 2. – 3. ročník <https://www.youtube.com/watch?v=bDC5e63ruz4>
<https://www.youtube.com/watch?v=gHOU9FawR4A>
<https://www.youtube.com/watch?v=wZiGEQUueqY>
https://www.youtube.com/watch?v=e3q8P-vfi_g
- 4. ročník <https://www.youtube.com/watch?v=VzHPjv2sx10>
<https://www.youtube.com/watch?v=6iqWrkNk7ZM>

OBALY – ODPADY

V prvej časti aktivity si žiaci jednotlivito alebo v skupinách vypracujú zoznam predmetov na jedno použitie. Mali by to byť predmety, s ktorými sa bežne denne stretávajú (plechovky od konzerv, nealkoholických nápojov, rôzne papierové obaly, PET fľaše, plastové tašky a pod.). Následne žiaci ku každému predmetu zo zoznamu určia jeho „dvojníka“, t. j. predmet na viacnásobné či trvalé použitie, ktorým by sa dal jednorazový predmet nahradiť. Táto aktivita sa dá realizovať formou súťaže skupín, keď jedna skupina zadáva ostatným jednorazové výrobky a ostatní k nim určujú predmety na viacnásobné použitie. Žiaci sa zamýšľajú nad problémom obalových materiálov, možnosťami ich opätovného využitia a nad tvorbou odpadov.

NÁJDI SVOJ STROM

Žiaci pracujú vo dvojiciach. Jeden žiak má zaviazané oči a druhý ho pomaly zavedie k niektorému stromu. Žiak hmatom skúma kôru, hrúbku kmeňa, počúva ho a potom sa vracajú na východisko. Žiak má nájsť strom, ktorého sa dotýkalo. Žiaci sa vymenia. V závere komentujú svoje zážitky a pocity.

NAHÁŇAČKA SO ZÁCHRANOU

Oblúbenú naháňačku môžeme ozvláštniť novým pravidlom. Na dvore ukážte žiakom niekoľko stromov a pomenujte ich. Potom im pošepkajte názov stromu, ktorý ich môže pred naháňačom zachrániť. Žiaci sa snažia strom čo najskôr objaviť a dotknúť sa ho, a tak sa zachrániť. Na upokojenie si každý nájde svoj strom, pritisne sa ku kmeňu a so zavretými očami počúva tlkot srdca stromu, šum konárov. Potom si vzájomne s svojich pocitoch porozprávajú.

LISTOVÉ PEXESO

Pomôcky: vylisované listy, výkresy alebo kartón, lepidlo

Listy, ktoré si deti prinesú do školy vylisujeme medzi novinovým papierom. Vyberieme dvojice listov jedného druhu približne rovnakej veľkosti a prilepíme ich na rovnaké štvorce papiera a vytvoríme listové pexeso. Takúto pomôcku môžu deti využiť kedykoľvek vo svojich hrách. Hravou formou sa tak učia roznávať jednotlivé druhy listov.

HRA VODA, LES LÚKA

Na školskom dvore si označíme terén: voda, les a lúka. Deti si z vrecúška (alebo im zviera poviete) vyberajú obrázky živočíchov a na pokyn učiteľky sa rozbehnú tam, kde žije ich zvieratko. Spoločne si v skupine prezrú obrázky, pomenujú a kontrolujú sa navzájom, či sa správne zaradili. Obrázky vrátia do vrecúška a môžu začať znovu.

BUĎ STROM

- Stoč sa do klobôčka – si semienko
- Rozviň sa kľakni si – si výhonok
- Vystrč jednu ruku – vyhnal si vetvičku
- Vystrč druhú ruku – vyhnal si druhú vetvičku
- Roztiahni (Wiggle) prsty – vyrástlo ti veľa listov
- Postav sa (nohy spolu) - vyrástol si
- Roztiahni nohy – zapustil si korene, veľa koreňov
- Roztiahni prsty na nohách – vyhnal si veľa malých korieňov
- Začni sa škriabať po celom tele – napadol ťa hmyz
- Usmievaj sa a vzdychaj – stal si sa domovom pre zvieratká
- Krič ako keby si búchal – dťatle klopu na tvoje odumreté drevo
- Rob ako keby si vŕzgal – ohýna ťa vietor v búrke
- Vystrč jednu ruku – vyklíčilo z teba nové semienko

HMATOVÝ TEST

Učiteľ si tajne pripraví rôzne kamienky, časti kôry, vetvičky a pod (alebo ich môže dať pred aktivitou vyzbierať deťom). Zaviaže hráčom oči. Hráči sa posadia do kruhu tak, aby si mohli predmety podávať. Postupne im učiteľ dáva niektoré predmety kolovať, a potom im ich zase

odoberie. Neskôr im ukáže veci, ktoré nazbierali a hráči majú určiť, ktoré z nich držali v ruke, a ktoré nie.

ČUCHOVÝ KOKTEIL

Deti rozdelíme do niekoľkých skupín a rozdáme im kelímky/nádoby, do ktorých majú nazbierať rôzne časti rastlín, kôry, machu a podobne tak, aby to dalo čo najzvláštnejšiu vôňu. Po určitej dobe sa hráči opäť zídu, svoje výtvary predstavia, prípadne doprevádzajú vtipným predslovom a nechajú každému ovoňať.

POČÚVANIE LESA

Každý z hráčov si sadne tak, aby bol dostatočne ďaleko od ostatných a nerušený, a počíta rôzne zvuky (najlepšie na stanovisku za školou alebo za tujkami). Je dobré, keď má zavreté oči. Po určitej dobe sa hráči zvolajú späť a každý sa pochváli počtom zvukov, ktoré napočítal. Potom sa rozdáva hráčom papiere a ceruzy. Hráči si sadnú späť na svoje stanovištia. Ich úlohou je znázorniť graficky čo počujú.

Daj si malý testík :o) (1. – 2. ročník)

- 1. Kam patrí plastový kelímok od jogurtu?**
  - a, do bežného odpadu
  - b, to je jedno
  - c, do žltého kontajnera

- 2. Čo urobíš s prečítanou knihou?**
  - a, zakúrim s ňou v krbe
  - b, dám ju kamarátovi, aby si ju prečítal aj on
  - c, zahodím ju do koša

- 3. Čo urobíš ak zbadáš na zemi zahodené odpadky?**
  - a, nechám ich tam, nebudem si predsa špiniť ruky
  - b, pozbieram ich a hodím do najbližšieho koša
  - c, budem sa tváriť, že som si nič nevšimol

- 4. Čo urobíš s oblečením z ktorého si vyrástol?**
  - a, darujem mladšiemu kamarátovi alebo súrodencovi
  - b, vytvorím z neho niečo, čo ešte využijem
  - c, vyhodím ho do koša

5. Ako môžeš pomôcť potokom a riekam?

- a, budem do nich vyhadzovať odpadky, veď aj tak ich voda odnesie preč
- b, ak nájdem odpadky na ich brehu, vyzbieram ich
- c, neviem, či im ja môžem nejako pomôcť

6. Napiš, ako by si ty vedel pomôcť našej planéte.

ZAÚJÍMAVOSTI O ODPADKOCH, KTORÉ NEPOZNÁŠ (3. – 4. ročník)

Ako dlho sa rozkladajú odpadky v prírode? Tipni si ...

Ohryzok z jablka – sa rozkladá len niekoľko týždňov, ale šupky z pomarančov a banánov aj niekoľko mesiacov až rokov. Nehovoriac o chemikáliách, ktorými sú postrekované. Tie sa pri rozklade dostávajú do pôdy.

Vlnené ponožky – sa rozkladajú približne jeden rok.

Žuvačka – sa rozkladá v prírode až 5 rokov.

Sklo – sa rozkladá niekoľko 1 000 rokov. Dá sa recyklovať takmer do nekonečna.

Papierová vreckovka – 3 mesiace.

Noviny – 3 až 12 mesiacov.

Cigareta – 3 mesiace až 2 roky.

Pneumatika – 200 až 300 rokov.

Plechovka – 20 až 100 rokov.

Batéria – 200 až 500 rokov.

Pet fľaše – 100 až 1 000 rokov.

Malý testík z toho, čo si si zapamätal (3. – 4. ročník)

1. Ktorú potravinu by si si kúpil/a, keby si vyberal/a podľa toho, ako rýchlo sa v prírode rozkladá to, čo po nej po zjedení zostane?

- Pomaranče
- Jablká
- Banány

2. Ktorú vec z nasledovných produktov by si si nekúpil/a, keby si chcel/a dať prednosť tomu, čo sa v prírode rozkladá najkratšie? (Neber do úvahy balenie tovaru).

- Pomarančové šupky
- Žuvačky
- Vlnené ponožky

3. Čo sa v prírode najrýchlejšie rozloží?

- plechovka
- pneumatika
- batéria

4. Ktorý z týchto výrobkov je najmenšou záťažou pre životné prostredie, pretože sa dá recyklovať takmer donekonečna?

- PET fľaša
- detská plienka
- sklenená fľaša

5. Čo sa v prírode najpomalšie rozloží?

- noviny
- cigareta
- papierová vreckovka